

Gdańsk, 22 października 2020 r.

Ldz. 22/10/2020

Sz.P.

Jan Hamerski

Komisja Infrastruktury

Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce (ZPF) to organizacja zrzeszająca ponad sto kluczowych przedsiębiorstw z rynku finansowego, w tym reprezentujących sektor bankowy, instytucji pożyczkowych, pośrednictwa finansowego, ubezpieczeń, zarządzających wierzytelnościami, zarządzających informacją gospodarczą, firmy oferujące produkty odwróconej hipoteki w modelu sprzedażowym, platform crowdfundingowych, doradztwa strategicznego i prawnego. ZPF to także od 1999 roku aktywna merytorycznie strona społeczna procesu legislacyjnego, zarówno na poziomie polskim jak i europejskim.

W związku z trwającym procesem legislacyjnym ustawy z dnia 7 października 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (druk senacki nr 226), dalej jako „Ustawa”, pragniemy kierunkowo poprzeć jej założenia, wskazując, że e-doręczenia - zwłaszcza w obecnej sytuacji - umożliwić mogą w pełni normalne funkcjonowanie obywateli i przedsiębiorstw bez konieczności udawania się np. do placówki pocztowej. Ponadto dla wszystkich stron procesów sądowo-egzekucyjnych przyjęcie projektowanych rozwiązań wiązać się będzie z ograniczeniem dużej ilości manualnej pracy.

W niniejszym piśmie pragniemy przedstawić jednak kilka konkretnych postulatów zmiany Ustawy, które w naszej ocenie powinny zostać w niej uwzględnione.

1. Art. 117 Ustawy

(wezwanie do zapłaty w formie elektronicznej)

Art. 117 Ustawy przewiduje zmiany w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (dalej jako “u.i.g.”) w zakresie:

- 1) art. 2 u.i.g. - definicji adresu do doręczeń elektronicznych i bazy adresów elektronicznych;
- 2) art. 14-16 u.i.g. - warunków przekazania informacji gospodarczych poprzez dodanie możliwości wysyłki wezwania na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych.

Powyższe zmiany oceniamy pozytywnie, lecz jednocześnie uważamy je za niewystarczające.

Z projektowanej Ustawy wynika bowiem, że w przypadku podmiotów niepublicznych obowiązek posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych będzie

obejmował podmioty wpisane do rejestru przedsiębiorców KRS oraz CEIDG. Dla pozostałych podmiotów niepublicznych będzie to rozwiązanie fakultatywne. W związku z tym zawarte w Ustawie zmiany w art. 15 u.i.g. uregulują kwestię wezwań do zapłaty (zawierających ostrzeżenie o możliwości przekazania informacji gospodarczej do BIG) wyłącznie w odniesieniu do dłużników-przedsiębiorców.

Natomiast w odniesieniu do konsumentów zmiana w art. 14 u.i.g. nie rozwiąże problemu wynikającego z konieczności wysyłania wezwań do zapłaty listem poleconym, ponieważ należy założyć, że większość konsumentów nie będzie posiadała adresu elektronicznego w bazie – ze względu na brak stosownego obowiązku.

W ocenie ZPF – zwłaszcza biorąc pod uwagę aktualną sytuację wynikającą z obowiązywania stanu epidemii oraz fakt, że w obecnych czasach, gdy coraz częściej strony w umowach ustalają bieżącą komunikację w procesie obsługi umowy i współpracy właśnie w formie komunikacji elektronicznej, która pozwala na szybką realizację usług - niezasadnym jest wyłączenie możliwości takiej formy komunikacji w przypadku usług B2C, gdy stroną umowy z przedsiębiorcą jest konsument i wskazał on adres mailowy jako formę kanału komunikacji na potrzeby wiążącej strony umowy. **Skoro adres mailowy jest wystarczający np. do składania wiążących oświadczeń woli i wiedzy w trakcie trwania umowy (o ile nie wyłączają tego przepisy regulujące dany stosunek prawny), to zasadnym wydaje się, że powinna być możliwość jego wykorzystania również w zakresie dochodzenia należności (która może mieć miejsce również w ramach wiążącej nadal umowy).**

W świetle powyższego, ZPF zgłasza postulat zmiany art. 117 Ustawy i nadanie mu następującego brzmienia:

Art. 117. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 681 i 730) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 1:
 - a) w pkt 2 w lit. b po wyrazach „do doręczeń” dodaje się wyrazy „lub adresu do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia ... 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. ...), zwanego dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”, wpisanego do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 2 pkt 3 tej ustawy, zwanej dalej „bazą adresów elektronicznych””,
 - b) w pkt 3 w lit. e po wyrazach „działalność gospodarcza” dodaje się wyrazy „lub adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do bazy adresów elektronicznych”,
 - c) w pkt 4 lit. g otrzymuje brzmienie:

„g) daty wysłania listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi do rąk własnych albo na adres do doręczeń elektronicznych wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura informacji gospodarczej, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura,”;
- 2) w art. 14:
 - a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) upłynął co najmniej miesiąc od wysłania przez wierzyciela listem poleconym albo doręczenia dłużnikowi będącemu konsumentem do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika będącego konsumentem, a jeżeli nie wskazał takiego adresu – na adres miejsca zamieszkania albo na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych wezwania do zapłaty, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura;”;
- b) **po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:**
„1a. Jeżeli umowa między wierzycielem a dłużnikiem będącym konsumentem, z której wynika zobowiązanie dłużnika, przewiduje możliwość wysłania dłużnikowi wezwania do zapłaty w formie elektronicznej na wskazany w umowie adres poczty elektronicznej dłużnika, warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, uważa się za spełniony, jeśli upłynął co najmniej miesiąc od wysłania wezwania do zapłaty zgodnie z postanowieniami umowy.”;
- 3) w art. 15 w ust. 1 w pkt 3 oraz w art. 16 w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „działalności gospodarczej” dodaje się wyrazy „albo na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych”;
- 4) **w art. 16 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:**
„1a. Jeżeli umowa między wierzycielem a dłużnikiem, z której wynika zobowiązanie dłużnika, przewiduje możliwość wysłania dłużnikowi wezwania do zapłaty w formie elektronicznej na wskazany w umowie adres poczty elektronicznej dłużnika, warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, jeśli upłynął co najmniej miesiąc od wysłania wezwania do zapłaty zgodnie z postanowieniami umowy.”

Jest to postulat szczególnie istotny z punktu widzenia prowadzonej przez wierzyciela, będącego klientem BIG, działalności gospodarczej, gdyż brak wymogu stosowania formy papierowej przyspiesza działania, skraca czas nawiązywania stosunków kontraktowych, ale również przyspiesza czas odzyskiwania należności oraz zmniejsza ich koszty, co również może mieć wpływ na ogólną poprawę sytuacji gospodarczej, w tym zmniejszenie zatorów płatniczych.

Dodatkowo, biorąc pod uwagę spodziewany dłuższy czas utrzymywania się stanu epidemii COVID-19, na rzecz przyjęcia proponowanego rozwiązania przemawiają również względy związane z ochroną bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, albowiem korzystanie z elektronicznych form komunikacji w oczywisty sposób wiąże się z mniejszym ryzykiem zakażenia niż w przypadku tradycyjnej korespondencji papierowej.

2. Art. 33 ust. 1 Ustawy (chwila skutków wpisu do bazy adresów elektronicznych)

Ustawy aktualnie przewiduje przepis w brzmieniu:

„1. Wpis do bazy adresów elektronicznych stanowi czynność materialno-techniczną i wywołuje skutki prawne od dnia jej dokonania.”

W ocenie ZPF skutki te powinny następować od dnia następnego, w związku z czym proponujemy przyjęcie następującego brzmienia wskazanego przepisu:

„1. Wpis do bazy adresów elektronicznych stanowi czynność materialno-techniczną i wywołuje skutki prawne od dnia następnego po dniu jej dokonania.”

3. Art. 41 ust. 1 pkt 2 Ustawy (moment doręczenia korespondencji)

Ustawa przewiduje, iż:

„W przypadku doręczania korespondencji przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego korespondencja jest doręczona we wskazanej w dowodzie otrzymania chwili:

[...]

2) wpłynięcia korespondencji – w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2;

[...]”.

Postulujemy natomiast przyjęcie przytoczonego powyżej pkt 2 w brzmieniu:

„2) wysłania korespondencji – w przypadku, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2;”.

Pragniemy zauważyć, że **aktualnie o zachowaniu terminu decyduje nadanie przesyłki** w polskim urzędzie pocztowym w ostatnim dniu terminu. **Odejście od tej zasady doprowadzi do faktycznego skrócenia terminów ustawowych na dokonanie czynności**, co najmniej o 24 godziny (w związku z art. 54 ust. 4 Ustawy).

4. Art. 51 ust. 2 Ustawy (zwolnienie z opłaty osób zaufania publicznego w wymiarze sprawiedliwości)

Ustawa przewiduje, że:

„2. Nie podlega opłacie przekazywanie korespondencji między podmiotami publicznymi przy użyciu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.”.

W ocenie ZPF przepis ten powinien otrzymać brzmienie:

„2. Nie podlega opłacie przekazywanie korespondencji między podmiotami publicznymi oraz między podmiotami publicznymi i podmiotami, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-7 przy użyciu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego.”.

Uzasadnionym byłoby zwolnienie z obowiązku ponoszenia opłat wszystkie podmioty, które - jako **osoby zaufania publicznego - wykonują funkcje w wymiarze sprawiedliwości.**

5. Art. 51 ust. 4 Ustawy (działanie reguł zdefiniowanych przez adresata)

Propozycja tego przepisu aktualnie brzmi:

„4. Udostępnianie skrzynek doręczeń w zakresie określonym w standardzie, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, oraz

zapewnienie pojemności tych skrzynek w wielkości gwarantowanej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 49 realizowane jest w ramach opłaty za publiczną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego.”.

Postulujemy jego zmianę poprzez nadanie mu następującej treści:

„4. Udostępnianie skrzynek doręczeń w zakresie określonym w standardzie, o którym mowa w art. 26a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, zapewnienie pojemności tych skrzynek w wielkości gwarantowanej określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 49 oraz działanie reguł zdefiniowanych przez adresata realizowane jest w ramach opłaty za publiczną usługę rejestrowanego doręczenia elektronicznego.”.

Propozycja powyższej zmiany podyktowana jest zapewnieniem kompletności działania w ramach realizacji usługi doręczania korespondencji z uwzględnieniem ustanowionych reguł. W przeciwnym razie przekierowanie zawartości skrzynki na inną skrzynkę elektroniczną w wyniku działania reguł mogłoby budzić wątpliwości, czy działanie reguł jest integralną częścią usługi doręczenia korespondencji.

**6. Art. 58 ust. 1 pkt 2 Ustawy
(usługi sieciowe)**

Ustawa przewiduje obecnie:

„Art. 57. Minister właściwy do spraw informatyzacji zapewnia funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, w którym co najmniej:

2) udostępniane są usługi wyszukiwania w bazie adresów elektronicznych;”.

ZPF proponuje natomiast nadanie mu brzmienia:

„2) udostępniane są usługi, w tym sieciowa, wyszukiwania w bazie adresów elektronicznych;”.

Wskazujemy, że istnieje duża potrzeba przyspieszenia wymiany danych, w tym między systemami informatycznymi podmiotów uprawnionych a systemem teleinformatycznym obsługującym bazę adresów elektronicznych oraz automatyzacji pracy.

**7. Art. 60 ust. 3 Ustawy
(zapewnienie dostępu do wyszukiwania adresu osobom zaufania publicznego)**

Obecnie proponuje się brzmienie:

„Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są udostępniane podmiotom publicznym na potrzeby wyszukania adresu do doręczeń elektronicznych.”.

W ocenie ZPF, przepis ten powinien natomiast otrzymać brzmienie:

„Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są udostępniane podmiotom publicznym oraz podmiotom, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-7 na potrzeby wyszukania adresu do doręczeń elektronicznych.”.

Pragniemy podkreślić konieczność zapewnienia dostępu do wyszukiwania adresów elektronicznych wszystkim **osobom zaufania publicznego wykonującym funkcje w wymiarze sprawiedliwości**.

8. Art. 152 ust. 8 Ustawy (wdrożenie ustawy przez komorników)

W sposób całkowicie nieuzasadniony odsuwa się do dnia 1 października 2029 r. obowiązek dostosowania i uruchomienia wymiany korespondencji elektronicznej przez komorników sądowych.

Postulujemy znaczące skrócenie wskazanego okresu.

9. Konieczność uzupełnienia przepisów

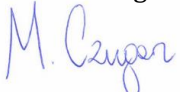
Dodatkowo pragniemy zauważyć, że Ustawy w aktualnym brzmieniu nie przewiduje sposobu doręczania korespondencji dla przedsiębiorców działających w formie **spółki cywilnej**.

Ponadto Ustawa nie przewiduje rozwiązania w sytuacji, gdy **skrzynka do doręczeń jest zapełniona** i w związku z tym nie przyjmuje korespondencji.

Licząc na uwzględnienie zaprezentowanych powyżej rekomendacji oraz zapewniając o dyspozycyjności ekspertów ZPF dla Pana Przewodniczącego oraz pozostałych Członków Wysokiej Komisji w przypadku potrzeby jakichkolwiek wyjaśnień lub uzupełnień w przedmiotowej sprawie, pozdrawiam i pozostaję

z wyrazami szacunku,

Marcin Czugan

Prezes Zarządu